

ת"פ 39745/01/19 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
ת"פ 39745-01-19 מדינת ישראל נ' פלוני

לפני
המאשימה
כבוד השופטת עמיתה מרים דיסקין
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד רוני מודריק

נגד
הנאשם:
פלוני
ע"י ב"כ עו"ד אביב מזרחי

גזר דין

פתח דבר

בראשית הועמד הנאשם לדין בכתב אישום חמור, בו יוחסה לו עבירה של הצתה (שתי עבירות), לפי סעיף 448(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**החוק**"). מיד לאחר פתיחת משפטו ובטרם הוחל בהליכים של ממש, הגיעו הצדדים להסדר טיעון. במסגרתו הוגש כתב אישום מתוקן שיש בו הקלה משמעותית עם הנאשם וביטוי עבירת ההצתה לעבירה של היזק לרכוש במזיד.

הנאשם הודה בכתב האישום המתוקן והורשע על פי הודאתו בעבירה של היזק לרכוש במזיד (שתי עבירות), עבירה לפי סעיף 452 לחוק.

עובדות כתב האישום המתוקן

כעולה מעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 3.1.2019, בשעה 23:51, או בסמוך לכך, הגיע הנאשם לבית ברח' קפלן 6 (להלן: "**הבית**") מצויד בחומר דליק מסוג בנזין לבן. הנאשם שפך את הבנזין הלבן בסמוך לחלון מחסן המצוי בעורף הבית, ובאמצעות מצית שילח אש במחסן. כתוצאה ממעשיו פרצה דליקה שגרמה נזק רב לתכולת המחסן (להלן: "**האירוע הראשון**").

בהמשך לאירוע הראשון, ביום 4.1.2019, בשעה 04:37, או בסמוך לכך, הגיע הנאשם לתחנת דלק "מבוא שומרון", בכביש 44, ומילא דלק מסוג בנזין בתוך מיכל פלסטיק (להלן: "**מיכל הדלק**").

בשעה 05:17, או בסמוך לכך, הגיע הנאשם מצויד במיכל הדלק למבנה חניה מקורה הממוקם בחזית הבית (להלן: "**החניה**"). כדי להעצים את הדליקה ערם הנאשם עלים בשלושה מוקדים שונים בחניה, שפך עליהם את הבנזין, ובאמצעות מצית שילח בהם אש. כתוצאה ממעשיו פרצה דליקה בחניה (להלן: "**האירוע השני**").

בכתב האישום נטען, כי במעשיו המתוארים לעיל, הזיק הנאשם לרכוש במזיד בשתי הזדמנויות שונות.

על יסוד עובדות אלה, יוחסה לנאשם עבירה של היזק לרכוש במזיד (שתי עבירות) לפי סעיף 452 לחוק.

הסדר הטיעון

הסדר הטיעון שהוצג תחילה לבית המשפט לא כלל הסכמה עונשית. בגדרו הוסכם על קבלת תסקיר בעניינו של הנאשם, וכתנאי לקיומו, התחייב הנאשם להפקיד סך של 7,500 ₪ לטובת פיצוי המתלונן. עוד הוסכם, כי במסגרת הטיעונים לעונש, תוכל ההגנה לטעון לעניין קרבתו של הנאשם לסייג אי השפיות ובהקשר זה להגיש חומרי חקירה שונים, שפורטו במסמך ההסדר.

במעמד הטיעונים לעונש הודיעוני הצדדים כי לאור התסקיר, מוסכם עליהם לעתור לבית המשפט לאמץ את המלצת שירות המבחן לעניין העונש - להעמיד את הנאשם במבחן למשך שנה לצד צו של"צ בהיקף של 150 שעות. משמע, עתה מדובר בהסדר טיעון הכולל הסכמה למידת העונש, כלומר, ענייננו בהסדר טיעון "סגור".

תסקיר המבחן

תסקיר המבחן פורש יריעה רחבה אודות מסכת חיי הנאשם ומעמיק בתיאור נסיבות הרקע - האישיות והנפשיות לביצוע המעשים בהם הורשע.

הנאשם, צעיר בן 29, בן למשפחה נורמטיבית, וזו הסתבכותו הראשונה והיחידה בפלילים. בנעוריו עבר תקיפה מינית שהודחקה במשך שנים, ומאז החלה החרפה במצבו - הוא סבל מקשיים רגשיים ניכרים, חוסר יציבות נפשית, וניסיונות אובדניים. על רקע זה, החל מגיל 15, אושפז מספר פעמים. חרף זאת, ולמרות שבמהלך לימודיו חווה דחיה חברתית על רקע נטייתו המינית וקשיי הסתגלות, הצליח הנאשם להשלים 12 שנות לימוד והוא בעל תעודת בגרות מלאה. כמו כן, בשל מצבו הנפשי פוטר משירות סדיר, אך לבקשתו גויס כמתנדב.

לאחר שחרורו מצה"ל חלה התייצבות יחסית במצבו הנפשי והתפקודי למשך מספר שנים, במהלכן שילב עבודה עם לימודי תואר ראשון. בשנת 2011, חלה התדרדרות משמעותית במצבו, שהוחמרה בעקבות משבר ביחסיו הזוגיים והידבקות בנגיף ה-HIV. מאז חזר ואושפז מספר פעמים בבית חולים פסיכיאטרי על רקע מחשבות אובדניות. כמו כן, אובחן כבעל אישיות גבולית, הפרעה דיכאונית ותסמונת פוסט-טראומטית. כיום, הוא נוטל טיפול תרופתי קבוע ולאחרונה הוכר כזכאי לסל שיקום.

במהלך מעצרו נשלח הנאשם להסתכלות פסיכיאטרית בתנאי אשפוז ונמצא כשיר לעמד לדין. לאחר שחרורו למעצר בית התאשפז מרצון במחלקה פסיכיאטרית שיקומית למשך שלושה חדשים עד לשיפור במצבו.

שירות המבחן מצוין, כי מעבר להתדרדרות במצבו הנפשי, ברקע העבירות שבצע הנאשם, שימוש אינטנסיבי בקנאביס ללא הצלחה בהרגעת תסמינים פוסט-טראומטיים חוזרים, חוסר שינה, פעלתנות יתר וחוסר שקט נפשי.

בהתייחס לעבירה, הנאשם שלל בפני שירות המבחן קיומו של סכסוך כלשהו עם שכניו, שרכושם ניזוק על ידו, וחזר והביע חרטה ובושה על מעשיו ואמפטיה כלפיהם. כמו כן, פיצה אותם כספית. מאז המקרה חדל לחלוטין משימוש

בסמים, עובדה המשתקפת גם בבדיקות השתן הנקיות.

מסיכומי האשפוז עולה תמונה חיובית, לפיה, הנאשם נטל חלק פעיל בכול היבטי האשפוז, גילה תובנות המותאמות למצבו וניכר שהצליח להגיע להתייצבות יחסית במצבו הרגשי - נפשי. לאחר שחרורו פנה מיוזמתו להמשך טיפול אצל פסיכיאטר פרטי, וגם במסגרת זו גילה התמדה ועקביות. דווח, כי חרף מורכבות מצבו הוא מתקדם בהליך השיקום.

שירות המבחן מתרשם מנאשם שהתפתח ברקע משפחתי תקין, אך בעל מאפיינים אישיותיים מורכבים שהקשו לאורך שנים על הסתגלותו ועל יציבות מצבו הנפשי ותפקודו הרגשי. משברים טראומטיים שחווה בשילוב עם הפרעת אישיות גבולית, דלדלו את משאביו והקשו על התנהלותו התקינה. בה בעת, חרף מורכבות מצבו, עשה הנאשם מאמצים לדבוק באורח חיים תקין, לרבות, לימודים, צבא, ניהול מערכת זוגית ועבודה.

ביחס לביצוע העבירה, צוין, כי בתקופה שקדמה לכך, החריפו אצל הנאשם תחושות דיכאוןיות וחוסר יציבות נפשית. בתוך כך ובמקביל לתרופות הפסיכיאטריות החל להשתמש בקנאביס לשם טשטוש רגשותיו. על רקע זה, ולהערכת שירות המבחן, גם מתוך היעדר שיקול דעת מספק באותן נסיבות, ביצע את העבירות בהן הורשע.

להתרשמות שירות המבחן, ניכר בנאשם כי הוא חווה תחושות בושה וחרטה בעקבות מעשיו ונוטל על עצמו אחריות. יתרה מזו, להערכתו, הנאשם אינו בעל מאפיינים עברייניים או דפוסים אלימים מופנמים, וביצוע העבירות חריג לאורחותיו. כמו כן, המעצר הגביר את האינטנסיביות של מעטפת הטיפול, וכיום הוא זכאי לשיקום, עובדות שעשויות לסייע בהפחתת הסיכון להישנות העבירות.

בהתבסס על המתואר לעיל, להערכת שירות המבחן, הסיכון להישנות התנהגות אלימה מצד הנאשם בטווח הקצר, נמוך, וחומרת תוצאותיה, אם תתרחש, עשויה להיות ברמה נמוכה אף היא. בהערכת גורמי הסיכון להישנות העבירות עמדו לנגד עיני שירות המבחן מורכבות מצבו הנפשי - רגשי, הקשיים להיעזר בגורמי תמיכה וטיפול, חומרת מעשים והסיכון הגלום בהם. לעומתם, בהערכת גורמי הסיכוי לשיקום, נשקלו האחריות שלקח הנאשם על ביצוע העבירה תוך גילוי אמפטיה כלפי הנפגעים, מערכות התמיכה המשמעותיות בחייו, היעדר מעורבות פלילית קודמת, עיבוי מערך הטיפול כיום, הימנעות משימוש בסמים וההתרשמות שהנאשם הורתע מההליך הנוכחי נגדו.

סיכומי של דבר, האיזון בין כלל הפרמטרים והנתונים המפורטים לעיל, הוביל את שירות המבחן למסקנה, שבמקרה זה יש לתת מעמד בכורה לפן השיקומי ולהעדיפו על פני יתר השיקולים. כשברקע לביצוע העבירה בולט מצבו הנפשי הקשה של הנאשם, שירות המבחן רואה חשיבות להעמיד את הנאשם בצו מבחן למשך שנה, במסגרתו ימשיך ללוותו ולפקח אחר הטיפול שהוא מקבל באפיקים השונים, לרבות, מעקב אחר מצבו מבחינת שימוש בסמים. כול זאת, לצד ענישה חינוכית וקונקרטי, דוגמת שירות לתועלת הציבור. על אלה, נסמכה המלצת שירות המבחן להעמיד את הנאשם בצו מבחן למשך שנה לצד הטלת צו של"צ בהיקף של 150 שעות.

בתסקיר צוין, כי הנאשם הביע נכונות לכך, ובהתאם, גובשה עבורו תכנית של"צ בהיקף של 150 שעות במסגרת הועד למלחמה באיידס, בסיוע בעבודות משרדיות.

טיעוני הצדדים לכיבוד ההסדר

בטיעוניהם לכיבוד ההסדר הציגו ב"כ הצדדים עמדה אחידה ומשותפת לעניין העונש. בעתירתם לבית המשפט לאמץ את

המלצת שירות המבחן, הפנו לנימוקים והטעמים שפורטו בהרחבה בתסקיר - העבירה בה הורשע הנאשם בסופו של יום, עובדות הרקע לביצועה, ובהם, מצבו של הנאשם עובר לביצוע העבירה, ההתדרדרות הנפשית והקריאה לעזרה, ובהמשך, מאמצי השיקום המשמעותיים של הנאשם, ובכלל זה, הטיפול הפסיכיאטרי שיזם בעצמו, ההתמדה בו והמשכו, כבדת הדרך שעשה הנאשם, וכן, הערכת המסוכנות הנמוכה, הניקיון מסמים, נטילת אחריות מלאה על ידי הנאשם, האמפטיה והחרטה כלפי הנפגעים והפיצוי, עברו הנקי, גילו הצעיר, בנוסף על חיסכון זמן שיפוטי.

הנאשם פנה לבית המשפט בהבעת צער, כלימה וחרטה על מעשיו, חזר על נטילת אחריות, וציין את תהליך השיקום הארוך והטיפול שגזר על עצמו.

דין והכרעה

ההלכה הנוהגת בעניין הסדרי טיעון הוא כי יש לכבדם. בלשונו של בית המשפט העליון:

"הכול מסכימים כי האינטרס הציבורי במובנו הרחב מחייב את בתי המשפט לעודד את קיומם של הסדרי טיעון"
(ע"פ 1958/98 פלוגי נ' מדינת ישראל).

ובאשר ליישום הוראות תיקון 113 במקרה של הסדר טיעון, ככלל, ובמקרה של הסדר "סגור", בפרט.

קיומו של הסדר טיעון אינו פוטר את הערכאה הדיונית מלבחון את ההסדר בהתאם להוראות תיקון 113. עם זאת, כפי שכבר קבעתי בעבר, אני סבורה, כי כאשר מדובר בהסדר "סגור" כבענייננו, ובית המשפט מחליט לכבדו, אין צורך בהנמקה מלאה על דרך של קביעת מתחם העונש והעונש הראוי וניתן להסתפק באיזון בין השיקולים המונחים ביסוד ההסדר לבין תמצית הערכת בית המשפט ביחס לסוג העונש המתאים לנאשם בנסיבות העבירה.

לעניין זה ראיתי להפנות לדברי בית המשפט העליון בהקשר להיעדר כל התייחסות בתיקון 113 לענישה בסיטואציה של הסדר טיעון ולהשלכות שיש לכך על ההליך של קביעת העונש על ידי הערכאה הדיונית:

"הקשר בין תיקון 113 לבין הסדרי טיעון אינו ברור. די לומר כי התיקון אינו מתייחס למצב של הסדר טיעון. צודק בית משפט קמא כי על פי גישה אחת של בית משפט זה, בתיק מעין זה על בית המשפט לקבוע מתחם. בית המשפט המחוזי עשה את המלאכה בהרחבה כמקובל בתיקים שמסתיימים ללא הסדר טיעון עם טווח ענישה מוסכם. עם זאת, אין לשכוח כי ישנן גם גישות אחרות באשר לנדרש מן הערכאה המבררת ביחס לקביעת עונש במסגרת הסדר טיעון הכולל טווח ענישה מוסכם" (ע"פ 6943/16 גנדי גלקין נ' מדינת ישראל).

לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים ושקלתי את מכלול השיקולים הרלבנטיים, ובכלל זה, השינוי המהותי בכתב האישום המתוקן מבחינת חומרת העבירה, הודאת הנאשם ונטילת אחריות מלאה על מעשיו, עברו הנקי, תשלום הפיצוי, ולאור האמור בתסקיר לגבי נסיבות חייו, מצבו הנפשי עובר לביצוע העבירה, הערכת המסוכנות הנמוכה, הניקיון מסמים, הטיפול הפסיכיאטרי שעבר והליך השיקום שהוא מצוי בעיצומו, מצאתי כי הסדר הטיעון סביר, מאוזן ונמצא בגדרות שהותו על ידי בית המשפט העליון לעניין כיבודם של הסדרי טיעון בכלל, ולענישה הראויה לנאשם בנסיבותיו של המקרה הנדון.

לפיכך באמצעי את הסדר הטיעון, הנני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

1. ניתן בזה צו מבחן לנאשם למשך שנה מהיום.

2. ניתן בזה צו לביצוע עבודות של"צ בהיקף של 150 שעות, בהתאם לתכנית שגובשה על ידי שירות המבחן.

שירות המבחן יגיש לבית המשפט דיווח בסיום תקופת המבחן וביצוע מכסת השעות.

3. הנאשם יפצה את המתלונן בסך של 7,500 ₪. הפיצוי שולם.

עותק גזר הדין יועבר לשירות המבחן.

ניתן היום, ב' טבת תש"פ, 30 דצמבר 2019, במעמד הצדדים.